

Status	Datum vergadering Gedeputeerde Staten	Eindtermijn
Openbaar	21 februari 2023	1 april 2023

Onderwerp

Samenwerkingsovereenkomst weidevogelgebied Zuidpolder Delfgauw

Advies

1. Aan te gaan de samenwerkingsovereenkomst voor de realisatiefase van het weidevogelgebied in de Zuidpolder van Delfgauw met de Gemeente Pijnacker-Nootdorp, Staatsbosbeheer en het Hoogheemraadschap van Delfland, conform bijgaand concept, waarin onder andere de provincie Zuid-Holland:
  - zich, onder voorwaarden verplicht tot levering van provinciaal eigendom in de Zuidpolder aan de gemeente Pijnacker-Nootdorp;
  - zich, onder voorwaarden verplicht tot levering van provinciaal eigendom in de Buttervlietpolder te Numansdorp aan Staatsbosbeheer;
2. Mandaat te verlenen aan de heer S. Thijsen, directeur van Staatsbosbeheer, om mede namens Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland de aanbestedingsprocedure uit te voeren in het kader van de inrichting weidevogelgebied in de Zuidpolder van Delfgauw en in dat kader alle benodigde besluiten te nemen en handelingen te verrichten, met inbegrip van de definitieve gunning en ondertekening conform de afspraken neergelegd in de samenwerkingsovereenkomst. Staatsbosbeheer kan ervoor kiezen om intern ondermandaat te verlenen en dit schriftelijk vast te leggen.
3. Vast te stellen de brief aan Staatsbosbeheer met onderwerp 'Mandaat aanbesteding inrichting weidevogelgebied Zuidpolder van Delfgauw'
4. Vast te stellen de publiekssamenvatting over de samenwerkingsovereenkomst voor de realisatiefase van het weidevogelgebied in de Zuidpolder van Delfgauw

Aangezien de Commissaris van de Koning na rechtsgeldige besluitvorming door GS bevoegd is de juridische binding aan te gaan, is het advies aan hem machtiging af te geven aan dhr. B.K. Potjer, gedeputeerde Natuur, om namens de provincie Zuid-Holland de 'Samenwerkingsovereenkomst voor de realisatiefase van het weidevogelgebied in de Zuidpolder van Delfgauw' met gemeente Pijnacker-Nootdorp, Staatsbosbeheer en het Hoogheemraadschap van Delfland te ondertekenen.

Aangezien de Commissaris van de Koning na rechtsgeldige besluitvorming door GS bevoegd is de juridische binding aan te gaan, is het advies aan hem machtiging af te geven aan heer S. Thijsen, directeur van Staatsbosbeheer, om na afronding van de aanbestedingsprocedure de overeenkomst met de winnende partij namens de provincie Zuid-Holland te ondertekenen.

Besluit GS

Vastgesteld met een machtiging voor de portefeuillehouder om:

- In de stukken en de publiekssamenvatting de term 'kleinschalige landbouw' te veranderen in 'duurzame landbouw';
- Te benoemen in de stukken en de publiekssamenvatting dat de provincie in gesprek gaat met boeren over een verdienmodel dat langjarig duurzaam is.

Bijlagen

1. Samenwerkingsovereenkomst voor de realisatiefase van het weidevogelgebied in de Zuidpolder van Delfgauw
2. Rapport 'Beheerplan en inrichtingsschets voor het weidevogelkerngebied Zuidpolder van Delfgauw' (versie 7 d.d. 8 november 2022)
3. Provinciale modelovereenkomst verkoop NNN-gronden (inclusief bepalingen over kwalitatieve verplichtingen en het voeren van het beheer conform een beheerplan)
4. Informatiebrochure natuurontwikkelingsgebied Buttervlietpolder
5. Brief aan Staatsbosbeheer met onderwerp 'Mandaat aanbesteding inrichting weidevogelgebied Zuidpolder van Delfgauw'
6. Machtiging CdK voor het ondertekenen van de samenwerkingsovereenkomst voor de realisatiefase van het weidevogelgebied in de Zuidpolder van Delfgauw
7. Machtiging CdK aan Staatsbosbeheer voor het ondertekenen van de overeenkomst met de winnende partij na de aanbesteding voor de inrichting van het weidevogelgebied in de Zuidpolder van Delfgauw

1 Toelichting voor het College

In het Kaderbesluit Groen d.d. 27 juni 2018 hebben Provinciale Staten € 10 miljoen opgenomen voor de realisatie van weidevogeldoelen / iconsoorten op grond van de Provincie Zuid-Holland buiten het NNN. In april 2022 is in de Zuidpolder van Delfgauw een kavelruil afgerond waardoor een centraal gelegen aaneengesloten gebied voor weidevogels mogelijk wordt met daar omheen kansen voor duurzame landbouw.

De Provincie Zuid-Holland, de Gemeente Pijnacker-Nootdorp, Staatsbosbeheer en het Hoogheemraadschap van Delfland zijn voornemens een samenwerkingsovereenkomst aan te gaan voor de inrichting van een weidevogelgebied van ruim 110 hectare in de Zuidpolder van Delfgauw. In de samenwerkingsovereenkomst worden ook afspraken vastgelegd over het beheer in de periode 2023 – 2029.

In 2023 en 2024 kan, wanneer alle partijen de overeenkomst hebben ondertekend, het weidevogelgebied opnieuw worden ingericht waarbij onder meer extra natte plekken en natuurvriendelijke oevers worden aangelegd. Ook wordt verruiging tegengegaan. Door slimme combinaties van hooien en maaibeheer en lage mestgifte ontstaat meer variatie in het grasland.

Het Hoogheemraadschap van Delfland zorgt dat er op termijn een hoger waterpeil komt in een deel van het gebied.

De provincie Zuid-Holland is voornemens om het weidevogelgebied te begrenzen als onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland in Zuid-Holland (NNZH). De procedure hiervoor is inmiddels gestart. Na positieve besluitvorming over de begrenzing binnen het NNZH door PS kan Staatsbosbeheer afwaarderingssubsidie aanvragen voor de eigen gronden binnen het weidevogelgebied. De aldus vrijkomende middelen worden door Staatsbosbeheer elders in Zuid-Holland ingezet om het NNZH te versterken.

Financieel en fiscaal kader

Totaalbedrag excl. BTW : € 700.000,00
Programma : Ambitie 5 - Versterken natuur in Zuid-Holland

Financiële risico's :

De provincie Zuid-Holland treedt op als regievoerder voor het gehele weidevogelproject in de Zuidpolder van Delfgauw, waarbij ook de gemeente Pijnacker-Nootdorp en het Hoogheemraadschap van Delfland financiële inbreng leveren. De inbreng van het Hoogheemraadschap van Delfland is maximaal €82.644,- exclusief BTW. Eventuele kostenoverschrijdingen moeten hierdoor worden opgevangen door de gemeente Pijnacker-Nootdorp en de provincie Zuid-Holland. De daadwerkelijke begeleiding en uitvoering van de inrichtingsfase wordt uitbesteed aan Staatsbosbeheer, dat ook gemandateerd wordt door de provincie, de gemeente Pijnacker-Nootdorp en het Hoogheemraadschap van Delfland om de aannemerswerkzaamheden aan te besteden.

De inbreng van de provincie Zuid-Holland zoals hier geraamd op € 700.000,00 volgt uit het financieel overzicht in de samenwerkingsovereenkomst, aangevuld met een reservering van € 100.000,00 voor het nakomen van aangegane verplichtingen die voortvloeien uit de kavelruil in april 2022. Denk aan het aanleggen of verwijderen van dammen en het aanpakken van achterstallig onderhoud op verkochte kavels. Verder is nog € 100.000,00 gereserveerd voor onvoorziene kosten. Voor de totale

inbreng is dekking gevonden vanuit de middelen voor boerenlandvogels (begroting Natuur/biodiversiteit).

Behoudens het Hoogheemraadschap komen alle partijen in aanmerking voor terugvordering van de BTW. Reden hiervoor is dat bij het uitwerken van Definitief Ontwerp, bestek en raming nauwkeurig inzichtelijk wordt gemaakt welke werkzaamheden op welke kavels worden uitgevoerd. Hierdoor kan penvoerder Staatsbosbeheer – tot het afgesproken bedrag per partij bereikt is – aan de juiste grondeigenaar factureren. Kanttekening hierbij is dat niet alle facturen volledig worden betaald door de partij die eigenaar is van de grond, vanwege de afgesproken maximum financiële inbreng per partij. Er moet dus rekening mee worden gehouden dat de BTW voor een deel niet is terug te vorderen. We gaan er van uit dat dit binnen de post onvoorziene kosten is op te vangen.

In geval van overschrijding van het afgesproken bedrag per partij worden facturen boven dit bedrag aan de provincie verstuurd. Dit is voor de provincie dan ook een financieel risico. Doordat een nauwkeurig uitgewerkte raming beschikbaar is kan echter in voldoende mate gestuurd worden op het beschikbare budget. Bovendien vraagt Staatsbosbeheer in geval van kostenoverschrijdingen vooraf toestemming voor het maken van eventuele meerkosten.

Beheersmaatregelen :

Vooraf wordt in opdracht van de provincie door Staatsbosbeheer een Definitief Ontwerp, een bestek en een financiële raming opgesteld waardoor de kosten voor de inrichting nauwkeurig in beeld komen. Gedurende de inrichtingsfase wordt door Staatsbosbeheer vanuit de formele rol als penvoerder van het project gestuurd op het realiseren van de inrichting binnen deze geraamde kosten. De afspraken hierover worden vastgelegd in deze samenwerkingsovereenkomst, die door alle vier de partijen wordt ondertekend.

Juridisch kader

- Overeenkomsten zoals deze kunnen alleen worden aangegaan door de Commissaris van de Koning. Bij dit voorstel is een machtiging van de Commissaris van de Koning gevoegd waarmee gedeputeerde Potjer in staat wordt gesteld om de samenwerkingsovereenkomst namens de provincie te ondertekenen.
- Bijgevoegd is een machtiging aan Staatsbosbeheer voor het mede namens de provincie Zuid-Holland uitvoeren van het volledige inkoop- en aanbestedingstraject voor de inrichting van het weidevogelgebied, inclusief het ondertekenen van de overeenkomst met de winnende partij. Het formele besluit hierover door de Commissaris van de Koning wordt bekrachtigd via de voornoemde machtiging van de Commissaris van de Koning
- Door ondertekening van deze overeenkomst verplichten Gemeente Pijnacker-Nootdorp en het Hoogheemraadschap van Delfland zich om uiterlijk 1 april 2023 mandaat te verlenen aan de Provincie Zuid-Holland voor het verlenen van een opdracht aan Staatsbosbeheer voor het begeleiden van de inrichtingsfase
- Gelet op de opdrachtwaarde en de specifieke kenmerken van het gebied is voor de opdrachtverlening aan Staatsbosbeheer m.b.t. de werkzaamheden in het kader van de inrichting een enkelvoudige uitvraag het meest passend. Van de ruim 82 hectare nieuw weidevogelgebied in de Zuidpolder is na de kavelruil in april 2022 het grootste deel (in totaal 40 hectare) in bezit bij Staatsbosbeheer. Provincie en gemeente hebben respectievelijk 27 en 15 hectare. We hechten groot belang aan de eenheid van het toekomstige weidevogelgebied. Gelet op de verwevenheid van de provinciale gronden met die van

- Staatsbosbeheer en gemeente, zou het afzonderlijk uitvragen veel extra afstemmingsinzet en -uren kosten tussen de verschillende partijen en daarmee tot onevenredig hoge kosten .
- De inrichtingskosten voor de hectares die bij Staatsbosbeheer in bezit zijn worden gefinancierd op basis van een door Staatsbosbeheer in te dienen aanvraag voor SKNL-inrichtingssubsidie. De provincie spant zich in om de openstelling voor deze subsidie en de administratieve werkzaamheden rond de NNN-aanwijzing tijdig te regelen, zodat de subsidieaanvraag geen belemmering vormt voor de uitvoering van de inrichtingsmaatregelen. Aan Staatsbosbeheer wordt een heldere planning gevraagd voor zowel de voorbereidingsfase als de feitelijke inrichting zodat ook daar geen vertraging ontstaat.
  - Door het aangaan van bijgaande samenwerkingsovereenkomst verplicht de provincie zich, onder de genoemde voorwaarden, grondeigendom te leveren aan Staatsbosbeheer, respectievelijk de gemeente Pijnacker-Nootdorp. Op die voorgenomen verkopen van de provinciegronden binnen het weidevogelgebied en de Buttervlietpolder is het grondbeleid van de provincie Zuid-Holland van toepassing. Een behoefte van de verkopen worden t.z.t. separate koopovereenkomsten opgesteld, waarover separate besluitvorming zal plaatsvinden.
  - In de samenwerkingsovereenkomst wordt op een aantal plekken verwezen naar de voorgenomen begrenzing van het weidevogelgebied als onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland in Zuid-Holland. Dit is echter een besluit dat door PS wordt genomen in het vierde kwartaal van 2023.

2 Voorafgaande besluitvorming

De provincie Zuid-Holland, Staatsbosbeheer, het Hoogheemraadschap van Delfland en de gemeente Pijnacker-Nootdorp hebben op 7 maart 2019 de “Intentieverklaring Realisatie Weidevogelkerngebied Zuidpolder” ondertekend, waarin zij afspraken om te onderzoeken of een weidevogelkerngebied in de Zuidpolder kansrijk is.

Tijdens een bestuurlijk overleg op 18 november 2020 hebben de vier samenwerkende overheden besloten om het weidevogelkerngebied te gaan realiseren.

Onder begeleiding van de Stichting Kavelruil Zuid-Holland is een kavelruil uitgevoerd. Doel hiervan was om de natuurgronden aaneen te laten sluiten in de kern en voor boeren land dichtbij hun boerderij te realiseren. Hierdoor ontstaan zowel kansen voor de natuur als voor de landbouw. Op donderdag 28 april 2022 is de kavelruil in de Zuidpolder officieel vastgesteld door de notaris. Inmiddels zijn de betrokken partijen gestart met de voorbereiding op de definitieve inrichting van het weidevogelgebied. De provincie treedt hierbij op als regievoerder, dat wil zeggen dat wij toezien op de voortgang en kwaliteit van het project als geheel. Dus zowel inrichting, beheer, financiering als omgevingsmanagement. Staatsbosbeheer krijgt op korte termijn een opdracht van de provincie om een Definitief Ontwerp, bestek en bijbehorende raming uit te werken. Staatsbosbeheer is ook de beoogde penvoerder om de inrichting namens de andere partijen te trekken en te begeleiden.

3 Proces

De inrichting van het weidevogelgebied vraagt een intensieve samenwerking tussen de vier initiatiefnemers te weten gemeente, provincie, hoogheemraadschap en Staatsbosbeheer. De initiatiefnemers treden zoveel mogelijk op als gelijke partners, maar er zijn accentverschillen waar het gaat om rollen, verantwoordelijkheden en mandaat. Zo is het hoogheemraadschap wettelijk

verantwoordelijk voor het watersysteem en is de aanwijzing van het weidevogelgebied als onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland een verantwoordelijkheid van de provincie.

Doel van de samenwerkingsovereenkomst is om alle afspraken duidelijk vast te leggen en de voortgang van de inrichting van het weidevogelgebied te garanderen. De samenwerkingsovereenkomst ziet op de periode 2023 – 2029. Dit is de periode waarvoor afspraken gemaakt zijn over inrichting en beheer. In 2028 wordt het project tussentijds geëvalueerd en nemen de partners een besluit over hoe eigendom en beheer van het weidevogelgebied er in de periode na 2029 uit zullen zien.

Aanwijzing NNN

De procedure om de gronden in het weidevogelgebied onderdeel te maken van het Natuurnetwerk Nederland is inmiddels gestart. Voor dit gebied liften wij mee met de wijzigingsprocedure voor de Omgevingsverordening, module Wonen en Werken. Volgens de laatste planning zal het Statenvoorstel van deze module in september 2023 worden vastgesteld door GS, waarna PS in Q4 een besluit nemen. Op basis van deze aanwijzing komen middelen aan afwaardering vrij voor de gronden van Staatsbosbeheer in het weidevogelgebied. De gronden van gemeente en provincie staan al tegen natuurwaarde in de boeken. Omdat de middelen voor afwaardering van de Staatsbosbeheer-gronden uit het budget van het NNZH komen, hebben we in de Samenwerkingsovereenkomst vastgelegd dat deze ook weer geïnvesteerd moeten worden in het NNZH. Dit is zo concreet mogelijk uitgewerkt in de SOK, echter met inachtneming van de variabelen bij aan- en verkoop van grond (andere partijen kunnen mogelijk ook interesse hebben in de betreffende kavels) en met het feit dat niet op voorhand alle bijkomende (inrichtings-)kosten bekend zijn. Hierdoor ligt er bij Staatsbosbeheer nog een stuk onzekerheid, die we willen wegnemen door een definitief ontwerp, bestek en raming uit te werken voor de inrichting van de beoogde gebieden.

4 Participatie en rolneming

Pachtafspraken

Parallel aan de voorbereiding van de inrichting zijn we met de pachters van de gronden in het weidevogelgebied in gesprek om tot goede beheer- en pachtafspraken te komen. Vanuit provincie, gemeente en Staatsbosbeheer wordt daarbij stevig ingezet op het halen van zoveel mogelijk natuurdoelen. Van belang is ook dat de afspraken over pacht en beheer langjarig volhoudbaar zijn voor alle partijen, ook in financieel opzicht. We maken voor 2023 nog tijdelijke afspraken omdat in dit kalenderjaar de gronden nog niet definitief zijn ingericht.

Voor de periode 2024-2029 nemen we vanuit de provincie het initiatief om te komen tot één duidelijk voorstel voor alle pachters in het weidevogelgebied. Het provinciale handelingskader pacht en de doelen vanuit het NNN zijn daarbij leidend. De door de provincie gehanteerde beperkingen voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen worden opgenomen in de voorwaarden.

Verkoop provinciegrond aan eindbeheerder

In de SOK is benoemd dat de provincie voornemens is om op termijn de grondpositie in het weidevogelgebied te verkopen aan een eindbeheerder. Streven is om te verkopen aan de gemeente, die hiervoor ook budget heeft gereserveerd. De gemeente heeft onvoldoende middelen om de gronden tegen de huidige agrarische waarde te kopen. Om die reden is besloten om de verkoop uit te stellen tot na de NNN-aanwijzing. Bij de verkoop moet rekening worden gehouden met het zogenoemde Didam-arrest, dat overheden verbiedt om ondershands grond of vastgoed aan 1 vooraf

benoemde partij te verkopen. Het is dus niet op voorhand te zeggen of de grond ook daadwerkelijk aan de gemeente kan worden verkocht. In de samenwerkingsovereenkomst is toegelicht dat verkoop aan de gemeente aansluit bij de doelen die partijen met het weidevogelgebied hebben: twee beheerders voor het gebied, die goed op elkaar zijn ingespeeld en die de aansluiting kunnen maken met het bestaande natuurgebied De Groene Keizer. Mocht de provincie verkopen aan een andere partij, dan liggen de natuurdoelen vanuit het NNN nog steeds vast. Voor het verkopen van de grond – ongeacht aan welke partij dat is – wordt de provinciale modelovereenkomst verkoop NNN-gronden als basis gebruikt. Daarin zijn bepalingen opgenomen over kwalitatieve verplichtingen en het voeren van het beheer conform een beheerplan. De modelovereenkomst is als bijlage bij dit voorstel overeenkomst gevoegd.

Omdat gemeenten niet in aanmerking komen voor beheersubsidie vanuit het Subsiestelsel Natuur en Landschap (SNL) heeft de provincie een afkoopsom gereserveerd die gelijk staat aan zes jaar beheervergoeding SNL voor de betreffende gronden. Bij daadwerkelijke verkoop aan de gemeente wordt deze beheervergoeding verrekend met de verkoopprijs. Uitgezocht moet nog worden of deze afkoopsom ook uitgekeerd moet worden aan een derde partij, mocht verkoop aan de gemeente om welke reden dan ook geen doorgang vinden. Naar verwachting zal die derde partij aanspraak kunnen maken op een beheervergoeding vanuit het SNL, waardoor de afkoopsom niet nodig is.

5 Communicatiestrategie

De inspanningen van het projectteam zijn erop gericht om de ondertekening van de samenwerkingsovereenkomst door alle partijen in februari 2023 te laten plaatsvinden.

Om deze mijlpaal kracht bij te zetten zal vanuit het ambtelijk projectteam in samenwerking met de communicatieadviseurs van de partners een voorstel worden uitgewerkt voor een feestelijk moment op locatie in Pijnacker / Oude Leede. Daarbij worden ook de gebiedspartners waaronder de pachters en lokale en regionale media uitgenodigd. In overleg met afdeling communicatie voorzien we ook in actieve communicatie vanuit de eigen organisatie(s).